

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

حمید بهشتی
۹ دسمبر ۲۰۱۰

ویکی لیکس به خاطر وجدان

با بحث بر سر ویکی لیکس ارزش از خود گذشتگی در روزنامه نگاری به زیر سؤال رفته است. در باره آن بحث به شدت در گرفته است، اما در چه جهت؟

الف) آیا اطلاعات مطروح توسط ویکی لیکس صحت دارند؟

ب) برای حفظ کدامین منافع این کار شده است؟

پ) آیا اطلاعات مزبور با وسائل مقبول به دست آمده و قابل تأیید می باشند؟

و در این سوالات سه جنبه مورد توجه قرار گرفته اند:

۱) صدق اطلاعات

۲) اجرت کار اطلاعاتی

۳) قابلیت تأیید آن با وجدان خبررسان.

در مورد اول:

اساس و مبنای کار خبر رسانی مطابق معمول متکی بر سوالات مشهور "ک" و "چ" می باشند. این معیارها را می باید جدی گرفت. یکی از سوالات "ک" از کجائی خبر است. اما برای ویکی لیکس و سایر رسانه های خبری، در انتشار اطلاعات مخفی محافظت از اطلاع دهنده، از اصول کار خبری است.

در مورد دوم:

اطلاع رسانان و مأمورین اطلاعاتی نیز برای گذران زندگی خویش به درآمد نیاز دارند. با اینحال در این زمینه اشخاص بسیاری هستند که بدون مزد خدمت می کنند. به همین دلیل است که این پرسش همچنان مطرح است که آیا "اطلاعات نوعی کالا" می باشند؟

در مورد سوم:

کسانی که در خدمت دولت ها و در ازای دریافت مزد از مقامات بالا کار اطلاعاتی می کنند (از جمله جاسوس ها) نیز انسان اند که هم پدر و مادر و هم خانواده داشته و هم دارای معیارهای خوب و بد می باشند. از آن ها فقط تا

هنگامی که آن دولت ها تا حدی توجیه یگانه ای از خود و حقانیت عملکرد خود داشته باشند، میتوان انتظار داشت که همرنگ نظام عمل کنند. با اینحال این قید همیشه مصداق ندارد.

این که روزنامه نگاران و کارمندان اطلاعاتی ریاکاری حکومت گرایان را موضوع کار خود می کنند نشان می دهد که در ارتباط میان کار اطلاعاتی و تصمیم گیری های مبتنی بر آن و مشروعیت دولت در عرصه عمومی شکاف عمیقی وجود دارد. و این نشانگر تضادی است که مشروعیت کار اطلاعاتی در خدمت دولت ها را به زیر سوال می برد.

و در مورد ویکی لیکس این پرسش مطرح است که چرا از موضوعاتی از قبیل نفوذ در عملیات تروریستی و هدایت آن یا به کار گرفتن شرکت های مزدور نظامی در جنگ ها خبری در اطلاعات منتشره توسط ویکی لیکس نبوده و یا اگر هم بوده چنان ناچیز است که در رسانه ها انعکاس نیافته است. البته این ها موضوعاتی است که از جانب مقامات بالا به گونه ای دیگر با آن ها برخورد می شود. سربازان عادی – که از جمله منابع اطلاعاتی ویکی لیکس می باشند - و با وجدان انسان های معمولی به میدان جنگ می روند، با اینگونه امور کمتر تماس دارند. دولت ها برای اینگونه کارها کسانی را به کار می گیرند که وجدان خویش را به کلی کنار گذارده باشند. و از آن ها به ندرت میتوان انتظار داشت که به ندای وجدان خویش گوش فرا دهند.

اما در مورد سربازان عادی و کارکنان اطلاعاتی تعامل با جامعه و افکار عمومی و موضوع مشروعیت دارای اهمیت است. فقط در صورتیکه عرصه عمومی حاضر به پرداخت هزینه برای فعالیت آزاد اطلاعاتی بوده و سربازان متعهد نسبت به وجدان خویش را مورد حمایت قرار دهد، می توان انتظار داشت که اطلاعات ویکی لیکس کمتر مورد نیاز باشند.